

РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Харчова промисловість є однією з провідних та найбільш важливих галузей агропромислового комплексу України. Її розвиток визначається перш за все становищем у сільському господарстві, економікою держави в цілому, а також політичною та соціальною складовою.

На сучасному етапі розвитку економіки України гостро постала проблема наукового підходу до управління розвитком конкурентоспроможності підприємства.

Розвиток аграрного виробництва, можливості бюджетного дотування сільськогосподарського виробництва, розвиток його інфраструктури повністю залежать від нарощування обсягів виробництва харчової продукції.

Ефективно працююча переробна і харчова промисловість, де формується додана вартість від переробки і просування продукції до споживача, є основною бюджетформуючою складовою аграрно – продовольчого ринку.

Зростання господарських диспропорцій, тривалий спад у ряді підтримуючих галузей, відсутність чіткої програми структурної перебудови національної економіки й, особливо, її матеріального сектора гальмує процеси розвитку, провокуючи таким чином кризові явища та вимагає кардинально нових рішень, що внесуть зміни у дійсний стан.

Найбільш стійким відносно впливу зовнішнього середовища станом системи може стати стан максимально можливої нестійкості, закономірна і багатократна зміна порядку і хаосу. В таких умовах конкурентоспроможною слід вважати систему, якій притаманний достатній рівень компетентності в певній галузі, її порівняльна перевага відносно інших систем з такою сукупністю властивостей і характеристик її бізнес-процесів, що дозволять забезпечити ефективну діяльність в умовах будь-яких змін зовнішнього і внутрішнього середовища при планомірному переході до більш ефективного рівня функціонування.

Структура поняття дозволяє стверджувати, що конкурентоспроможність системи складається з конкурентоспроможності її елементів та їхньої координованої взаємодії, раціональне поєднання яких визначає потенційні можливості її розвитку.

Найважливішою умовою розвитку конкурентоспроможності системи виступають властивості самого середовища. Наявність ресурсів, якими оперує менеджмент: капітал, технологія, персонал, інформація, є запорукою досягнення цілей діяльності системи. Науково-технічний прогрес, перехід від індустріального до інформаційного суспільства обумовлює нові співвідношення витрат ресурсів.

В умовах конкурентного середовища та його невизначеності, процес розвитку конкурентоспроможності системи базується на її властивостях адаптивності і іноваційності, а також властивостях системи управління. При цьому мірою використання конкурентного потенціалу системи виступає успіх у конкурентній боротьбі.

Під адаптивністю системи слід розуміти її властивість пристосовуватись до мінливих умов зовнішнього середовища, а під іноваційністю – здатність до оновлення внутрішньо організаційних процесів, їх ритмічності та варіативності.

Адаптивність виступає реакцією системи на зміни зовнішнього середовища, в той час, як іноваційність виступає базисом, що забезпечує утримання конкурентних позицій системи в умовах змін.

Реалізація інноваційної моделі розвитку виробництва харчових продуктів та підвищення їх конкурентоспроможності передбачає:

- звільнення від сплати ввізного мита та застосування відстрочки на 360 днів по сплаті ПДВ при перетині кордону України на прилади контролю та вимірювання, технологічне та енергетичне обладнання, комплексні технологічні лінії, запасні частини до них, які не виробляються в Україні і ввозяться підприємствами харчової і переробної промисловості для задоволення власних виробничих потреб;

- не допущення підвищення ставок ввізного мита на сировину, допоміжні матеріали та устаткування, які ввозяться в Україну безпосередньо підприємствами для забезпечення власних виробничих потреб;

- не допущення „обнулення” ставки вивізного (експортного) мита на насіння соняшнику;

- впровадження механізму диференційованого пільгового оподаткування підприємств залежно від рівня їх інноваційної активності;

- утворення галузевих інноваційних фондів за рахунок звільнення від оподаткування частини балансового прибутку підприємств з наданням права їх використання виключно суб'єктам підприємницької діяльності;

- забезпечення бюджетною підтримкою діяльності державних галузевих науково-дослідних установ харчової промисловості;

- забезпечення надання підприємствами достовірної статистичної звітності з питань виробничої діяльності.

Своєчасна реакція на зміни зовнішнього середовища і відповідні заходи конкурентного спрямування визначають основу потенційного підходу до ефективного управління розвитком системи.

Стабільне існування та розвиток сільськогосподарського виробництва і харчової промисловості є основним джерелом забезпечення життя і здоров'я населення. Внутрішній продовольчий ринок є основою продовольчої безпеки держави і від його ємності залежать обсяги надходжень до бюджетів усіх рівнів.